

Sociological Analysis of Love Styles and Its Relation with Religiosity among Tehran's Citizens

Khadijehsadat. Masomizadeh¹, Mohamadreza. Pouyafar*² & Asemeh. Ghasemi³

1. Doctoral student of Cultural Sociology, Science and Research Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran

2. *Corresponding author: Assistant Professor, Department of Social Sciences, Amin University of Police Sciences, Tehran, Iran.

3. Assistant Professor, Department of Social Sciences, Science and Research Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran

ARTICLE INFORMATION

ABSTRACT

Article type

Original research

Pages: 168-177

Corresponding Author's Info

Email:

Mr.pouyafar@gmail.com

Article history:

Received: 2022/07/10

Revised: 2022/10/16

Accepted: 2022/11/08

Published online:
2023/06/10

Keywords:

Love styles, religiosity, citizens of Tehran.

Background and Aim: romantic relationships have a long history of human life because benefiting from a healthy life combined with love and intimacy is one of the basic needs of every social person. In the context of a religious society, this need takes on forms that are appropriate to religious and Shariah laws. On the other hand, having a religious approach and complying with its requirements can determine the love style of people. This research aimed to explain sociologically love styles and their relationship with religiosity among Tehrani citizens. **Methods:** The method of this research is descriptive-correlation, the sample size includes 300 people who were selected from the north, center, east, west and south parts of Tehran by multi-stage cluster method. The data collection tool included a questionnaire made by the researcher. Data analysis using descriptive and inferential tests was done. The analysis of mediating variables relationships between independent and main dependent variables is done using Spss software. In addition, structural equation analysis with the help of Amos software has been used to analyse the structural equations governing the relationships between variables. **Results:** The research findings showed that the research model has a good fit and the degree of religiosity of people is effective on their love making style. **Conclusion:** The results related to the fit indices of the model of the relationship between the level of religiosity and the love style of people show that this model has a good fit with the data.

This work is published under CC BY-NC 4.0 licence.

© 2023 The Authors.

How to Cite This Article:

Masomizadeh, Kh., Pouyafar, M., & Ghasemi, A. (2023). Sociological Analysis of Love Styles and Its Relation with Religiosity among Tehran's Citizens. *Jayps*, 4(3): 168-177.

بررسی جامعه‌شناختی سبک‌های عشق‌ورزی و رابطه آن با دین‌داری در میان شهروندان تهرانی

خدیجه سادات معصومی‌زاده^۱، محمدرضا پویافار^{۲*} و عاصمه قاسمی^۳

۱. دانشجوی دکتری، جامعه‌شناسی فرهنگی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران
۲. استادیار، گروه علوم اجتماعی، دانشگاه علوم انتظامی امین، تهران، ایران
۳. استادیار، گروه علوم اجتماعی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

اطلاعات مقاله	چکیده
نوع مقاله: پژوهشی صفحات: ۱۶۸-۱۷۷	زمینه و هدف: روابط عاشقانه، قدمتی به درازنای عمر بشر دارد زیرا بهره‌مندی از یک زندگی سالم و توأم با عشق و صمیمیت، از نیازهای اساسی هر فرد اجتماعی می‌باشد. این نیاز در مختصات یک جامعه دینی، سبک‌های متناسب با قوانین دینی و شرعی به خود می‌گیرد. از سوی دیگر داشتن رویکرد دینی و رعایت الزامات آن می‌تواند تعیین کننده سبک عشق‌ورزی افراد باشد. هدف این پژوهش، تبیین جامعه‌شناختی سبک‌های عشق‌ورزی و رابطه آن با دین‌داری در میان شهروندان تهرانی بود. روش پژوهش: روش این پژوهش توصیفی-همبستگی است که حجم نمونه شامل ۳۰۰ نفر می‌باشد که با روش خوشه‌ای چند مرحله‌ای از بخش‌های شمال، مرکز، شرق، غرب و جنوب تهران، انتخاب گردیدند. ابزار گردآوری داده‌ها شامل پرسشنامه ساخته شده توسط پژوهش‌گر بود. تحلیل داده‌های استفاده از آزمون‌های توصیفی و استنباطی، انجام شد. تحلیل روابط متغیرهای میانجی، بین متغیرهای مستقل و وابسته اصلی، با استفاده از نرم افزار Spss می‌باشد. علاوه بر این، برای تحلیل معادلات ساختاری حاکم بر روابط بین متغیرها از تحلیل معادلات ساختاری به کمک نرم افزار Amos استفاده گردیده است. یافته‌ها: یافته‌های پژوهش نشان داد که مدل پژوهش از برازش مناسبی برخوردار است و میزان دین‌داری افراد بر سبک عشق‌ورزی آن‌ها مؤثر است. نتیجه‌گیری: نتایج مربوط به شاخص‌های برازش مدل رابطه میزان دین‌داری با سبک عشق‌ورزی افراد، نشان می‌دهد که این مدل، دارای برازش مطلوب با داده‌ها می‌باشد.
اطلاعات نویسنده مسئول ایمیل: Mr.pouyafar@gmail.com	
سابقه مقاله تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۱/۰۴/۱۹ تاریخ اصلاح مقاله: ۱۴۰۱/۰۷/۲۴ تاریخ پذیرش نهایی: ۱۴۰۱/۰۸/۱۷ تاریخ انتشار: ۱۴۰۲/۰۳/۲۰	
واژگان کلیدی سبک‌های عشق‌ورزی، دین‌داری، شهروندان تهران	

انتشار این مقاله به صورت دسترسی آزاد مطابق با CC BY-NC 4.0 صورت گرفته است. تمامی حقوق انتشار این مقاله متعلق به نویسنده است.

شیوه استناد به این مقاله

معصومی‌زاده، خدیجه سادات؛ پویافار، محمدرضا؛ و قاسمی، عاصمه. (۱۴۰۲). بررسی جامعه‌شناختی سبک‌های عشق‌ورزی و رابطه آن با دین‌داری در میان شهروندان تهرانی. *مطالعات روان‌شناختی نوجوان و جوان*، ۴(۳): ۱۷۷-۱۶۸.

مقدمه

به‌خوبی مشهود است، احترام فقط به‌صورت رفتاری و قابل مشاهده عنوان می‌شود» (کامکاری، ۱۳۹۰). کاظمی و فرجی (۱۳۹۵) برای سنجش دین‌داری از هفت بعد استفاده کرده‌اند که عبارت‌اند از: اعتقادات دینی: شامل مواردی همچون اعتقاد به خدا، اعتقاد به پیامبر، اعتقاد به قرآن، اعتقاد به وجود شیطان، اعتقاد به عادل بودن خدا، اعتقاد به بهشت و جهنم، اعتقاد به روز قیامت، اعتقاد به امامان شیعه و اعتقاد به ظهور حضرت مهدی. اخلاق دینی: شامل میزان رواج دروغ گفتن، غیبت کردن، تهمت زدن، تظاهر کردن، خیانت در امانت و رعایت نکردن حقوق دیگران. مناسک جمعی دینی: شامل میزان حضور در نماز جماعت، نماز جمعه، جلسات قرآن، مراسم شب‌های احیا و برنامه‌های مذهبی مساجد، اعتکاف، جلسات دعا، سفره‌های نذری و هیئت‌های مذهبی. رفتارهای واجب دینی: مربوط به میزان انجام نمازهای واجب، روزه گرفتن، انجام غسل، فطریه دادن، امر به معروف و نهی از منکر و دادن خمس و زکات. محرمات دینی: مواردی چون مصرف مشروبات الکلی، انجام سقط جنین، گرفتن بهره پول و حضور در مهمانی‌های مختلط. رفتارهای مستحبی: مواردی همچون این که افراد چقدر صدقه می‌دهند، چقدر نماز مستحبی، نماز شب و نماز اول وقت می‌خوانند، چقدر قرآن و دعا می‌خوانند، چقدر تعقیبات نماز انجام می‌دهید، چقدر استخاره می‌کنند، چقدر نذر می‌دهند و قربانی می‌کنند. بعد احساسات، عواطف و تجربه دینی: به مضامینی چون احساس ترس از خدا، توبه کردن، تنبیه شدن از سوی خدا، احساس نزدیکی به خدا، احساس حضور خدا، احساس بد ناشی از گناه کردن، تنفر از توهین‌کنندگان به پیامبر و قرآن، کشته شدن در راه اسلام، علاقه به گسترش اسلام، ناراحت شدن از اینکه نماز قضا شود و ناراحت شدن از بی‌حجاب دیده شدن مربوط می‌شود (کاظمی و فرجی، ۱۳۹۵). از سوی دیگر، در جامعه امروز ما، سؤالات متعددی در رابطه با یک جامعه دینی و رفتارهای آن

عشق و روابط عاطفی صمیمانه، به‌عنوان یکی از مهم‌ترین نیازهای فرد، نقش حائز اهمیتی در سلامت روان افراد و جامعه بر عهده دارد. بنابراین، «می‌توان گفت نیاز به عشق ورزیدن و معشوق بودن، ریشه‌های عمیقی در طبیعت آدمی دارد و چیزی است که شخصاً آن را می‌آفرینیم نه اینکه صرفاً آن را غریزی دریافت یا پیدا کنیم» (زارعان و عامری، ۱۳۹۶). استرنبرگ، نظریه‌ای بر مبنای اصول روان‌سنجی برای شناخت ماهیت و اجزای تشکیل دهنده عشق ارائه نموده است. عشق در نظریه استرنبرگ، پیوستاری از انگیزه، عاطفه و اندیشه و صمیمیت می‌باشد. «صمیمیت، مؤلفه هیجانی عشق است و مشارکت و تفاهم متقابل و حمایت عاطفی را شامل می‌شود. این مقوله ایجاد کننده گرما و ارتباط عاطفی است. شهوت، مؤلفه انگیزشی عشق و تحریک کننده است و جاذبه فیزیکی، میل جنسی و احساس عاشق بودن را در برمی‌گیرد. هرچند نیازهای جنسی در شهوت بسیار مهم هستند، اما سایر نیازها از جمله نیاز اعتماد به نفس و وابستگی نیز ممکن است درگیر باشند. تعهد، مؤلفه شناختی عشق است و شامل تصمیم‌های کوتاه مدتی می‌شود که عشق به‌صورت لحظه‌ای ایجاد می‌کند و تعهد طولانی مدت که باعث دوام عشق می‌شود. این قابلیت وجود دارد که مؤلفه‌های عشق باهم ترکیب شده و هفت نوع عشق را که در جدول ۱ نشان داده شده‌اند، ایجاد نمایند» (ولی بیگی، ۱۳۸۶). از نظر رابین، عشق سه عنصر دارد. مهم‌ترین این عناصر، صمیمیت عاطفی می‌باشد. «این عنصر، کاملاً با عنصر عاطفی در فرایند نگرش مترادف است و به‌گونه دقیق الگوبرداری یکسان صورت گرفته است. دومین عنصر دوست داشتن، اعتماد است. اعتماد به باورهای فراشناختی و اعتقادات افراد معطوف است که چه برداشتی را نسبت به فرد مخاطب اتخاذ می‌کند. از آنجائی که اعتماد کاملاً جنبه شناختی دارد، با عنصر شناختی در نگرش، هماهنگ می‌باشد. سومین عنصر دوست داشتن، رفتارهای توأم با احترام و مؤدبانه است و همچنان که

شاخص‌های دین‌داری و الگوی عشق‌ورزی شهروندان استفاده شود و آزمون‌های استنباطی برای تحلیل روابط بین متغیرها، به‌ویژه تأثیر ابعاد دین‌داری بر انواع عشق‌ورزی استفاده گردید. تجزیه و تحلیل اطلاعات، در این سطح با استفاده از نرم افزار Spss انجام شد. علاوه بر این، برای تحلیل معادلات ساختاری حاکم بر روابط بین متغیرها از تحلیل معادلات ساختاری به کمک نرم افزار Amos استفاده شد. برای گردآوری داده‌ها از پرسشنامه ساخته شده توسط پژوهش‌گر استفاده شد.

ابزار پژوهش

۱. پرسشنامه محقق ساخته: پرسشنامه‌ی پژوهش حاضر، حاصل عملیاتی سازی مدل سنجشی دینداری کازمی و فرجی و پرسشنامه‌ی سه-وجهی عشق استرنبرگ بوده که با توجه به مطالعه‌ی اولیه‌ی کیفی و استفاده از تکنیک مصاحبه، اقدام به انتخاب و گزینش تعدادی از سؤالات مطرح شده در هر یک از پرسشنامه های بررسی ابعاد دینداری و سبک عشق‌ورزی با در نظر گرفتن تحلیل مصاحبه‌های انجام شده، شد. پرسشنامه‌ی نهایی پژوهش که پس از آزمون اعتبار صوری و نیز یک مرحله پیش‌آزمون برای ارزیابی نهایی پیش از اجرای اصلی و نیز آزمون پایایی مقیاس ساخته‌شد، شامل ۷۰ گویه بوده است. از این تعداد، ۳۷ گویه برای سنجش ابعاد و مولفه‌های گوناگون دینداری، ۲۷ گویه نیز برای سنجش سبک‌های عشق‌ورزی و ۶ گویه نیز مربوط به متغیرهای زمینه‌ای بوده است. در این پرسشنامه ۹ گویه برای مؤلفه‌ی صمیمیت، ۹ گویه برای مؤلفه‌ی میل (شهوت) و ۹ گویه برای مؤلفه‌ی تصمیم/تعهد طراحی شده‌اند. نمره‌دهی به سوالات، بر اساس حداکثر نمره‌ی میزان دینداری و سبک‌های عشق‌ورزی انجام شده است. گویه‌های ۱ تا ۲۷ با استفاده از طیف لیکرت ۹ گزینه‌ای با پاسخ‌های «کاملاً موافق» تا «کاملاً مخالف» ساخته شده‌اند. همچنین ۷ گویه برای بعد احساسات، عواطف و تجربه‌های دینی، ۵ گویه برای بعد اعتقادات دینی، ۴ گویه برای بعد اخلاق

وجود دارد؛ یکی از سؤالات، این است که در جامعه ایرانی که انسان‌های مسلمان، خود را به‌طور مداوم در معرض تغییراتی می‌بینند که بخش عمده‌ای از این تغییرات، از طریق رسانه‌ها اتفاق می‌افتد؛ این انسان‌ها، با توجه به ارزش‌ها و باورهای دینی‌شان، چطور به برقراری روابط عاشقانه دست می‌زنند و نگرش آن‌ها به روابط عاطفی و عاشقانه به چه شکلی است؟ همچنین، باورها و نگرش دینی آن‌ها چه تأثیری بر نگاه و رفتارشان در روابط عاشقانه دارد؟ پاسخ به این پرسش، اولاً؛ برای حل بخش مهمی از مسائل علم جامعه‌شناسی در تحلیل دین و تحولات آن در جامعه امروز اهمیت بسیاری دارد؛ چرا که تبیین الگوی دین‌داری و تأثیرات آن بر انواع روابط عاشقانه که از مسائل روز جامعه ما می‌باشد، می‌تواند بسیاری از پیچیدگی‌های ناگفته عشق که اثر مستقیم و غیرمستقیم بر خانواده مسلمان ایرانی دارد را نمایان سازد. دوم این‌که؛ از نظر کاربردی، سیاست‌گذاری و حکمرانی مناسب‌تر برای جامعه دینی، تنها با توجه به تحولات اجتماعی و فرهنگی و شناخت درست از مکانیسم‌های تغییرات اجتماعی در آن ممکن است. از این رو، شناخت تغییرات اجتماعی مرتبط با دین و تأثیر آن بر یک حوزه مهم زندگی روزمره، همچون روابط عاشقانه و عشق‌ورزی بین زن و مرد در جامعه مسلمان ایرانی اهمیت اساسی دارد. هدف این پژوهش بررسی رابطه میان ابعاد دین‌داری با سبک عشق است.

روش پژوهش

روش حاضر توصیفی-همبستگی است که در آن داده‌ها با استفاده از آزمون‌های توصیفی و استنباطی، مورد تحلیل قرار می‌گیرد. حجم نمونه شامل ۳۰۰ نفر می‌باشد که با روش خوشه‌ای چند مرحله‌ای از بخش‌های شمال، مرکز، شرق، غرب و جنوب تهران، انتخاب گردیدند. تحلیل داده‌های حاصل از پرسشنامه با استفاده از آزمون‌های توصیفی و استنباطی، انجام شد. آزمون‌های توصیفی برای ارائه تصویری از ویژگی‌های جمعیت‌شناختی و توصیف

از مناطق تهران بزرگ، یک میدان یا معبر پرتردد انتخاب شد. پرسشگر در محل مقرر حاضر می‌شد و به طور تصادفی به انتخاب نمونه از عابران می‌پرداخت. تکمیل پرسشنامه به صورت مصاحبه‌ی حضوری با پاسخگو و پس از اطمینان از آمادگی پاسخگو برای جواب دادن به سوالات- با توجه به معرفی مقدماتی طرح از سوی پرسشگر- انجام می‌شد. با توجه به برآورد انجام شده در مرحله‌ی پیش‌آزمون، تکمیل هر پرسشنامه به این روش، به طور میانگین حدود ۱۵ دقیقه زمان صرف می‌کرد. اجرای پرسشنامه‌ها با اندازه‌ی نمونه‌ی ۳۰۰ نفر انجام شده است. در حین اجرای پرسشنامه‌ها، هر پرسشگر توازنی از جنسیت و سن را بین نمونه‌های انتخاب شده در منطقه‌ی کاری خود برقرار کرد. علاوه بر این، به پرسشگران تأکید شده بود تا ظاهر و پوشش افراد، نمونه‌گیری آنان و اتفاقی بودن آن را تحت تأثیر قرار ندهد.

یافته‌ها

یافته‌های جمعیت‌شناختی نشان داد ۵۱ درصد (۱۵۴ نفر) از پاسخگویان را زنان و ۴۹ درصد (۱۴۶ نفر) از آنان را مردان تشکیل می‌دهند. از نظر توزیع سنی، بیشترین فراوانی مربوط به گروه سنی ۳۸ تا ۴۵ سال و ۳۰ تا ۳۷ سال است؛ که به ترتیب ۳۵،۰ و ۳۲،۰ درصد از حجم نمونه را به خود اختصاص داده‌اند؛ حال آنکه، تنها ۲،۰ درصد از پاسخگویان، در گروه سنی ۶۲ سال و بالاتر قرار می‌گیرند. همچنین، میانگین سن پاسخگویان، ۳۹ سال می‌باشد. از نظر سطح تحصیلات، بیشترین فراوانی به ترتیب مربوط به پاسخگویانی بود که سطح تحصیلاتشان دیپلم (۹۱ نفر؛ ۳۰،۳۳ درصد) و کارشناسی (لیسانس) (۸۱ نفر؛ ۲۷ درصد) بود. همچنین کمترین میزان فراوانی، به ترتیب مربوط به پاسخگویان با سطح تحصیلات دکتری (۱ نفر؛ ۰،۳۳ درصد) و پاسخگویان بی‌سواد (۵ نفر؛ ۱،۶۷ درصد) بود.

دینی، ۴ گویه برای بعد مناسک جمعی دینی، ۸ گویه برای رفتارهای دینی واجب، ۴ گویه برای محرمات دینی و ۵ گویه برای بعد رفتارهای مستحبی دینی طراحی شده‌اند. نمره‌دهی به سوالات، بر اساس حداکثر نمره‌ی میزان دینداری و سبک‌های عشق‌ورزی انجام شده است. لازم به ذکر است که کدهای مربوط به گزینه‌های ۵ گانه پاسخ‌گویه‌های ۲۸ تا ۵۳ و ۵۸ تا ۶۲ بدون تغییر و معکوس سازی وارد نمره‌دهی مقیاس شده‌اند؛ و تنها گویه‌های ۵۴، ۵۵، ۵۶، ۵۷ که مربوط به بعد محرمات دینی هستند و با ۳ گزینه پاسخ، طراحی شده‌اند، برای نمره‌دهی نهایی، کدهای گزینه‌های گویه‌های ۵۴، ۵۵، ۵۶، ۵۷ به این صورت تغییر کردند: گزینه‌ی ۱: نمره‌ی ۱؛ گزینه‌ی ۲: نمره‌ی ۳؛ گزینه‌ی ۳: نمره‌ی ۵. برای اعتبار آزمایشی سنج‌ها در این پژوهش از روش اعتبار صوری استفاده شد. برای این کار سنج‌های مقدماتی ساخته‌شده به اساتید راهنما و مشاور ارائه شد. پس از تکمیل مطالعات نظری همراه با اجرا و تحلیل داده‌های مطالعه‌ی مقدماتی به صورت کیفی و با استفاده از مصاحبه‌های عمیق نیمه‌ساخت یافته، مدل سنج‌های دینداری و سبک عشق‌ورزی آماده شد. بر اساس آن، سنج‌های مقدماتی برای اجرا در پژوهش آماده گردید. این سنج‌های مقدماتی، شالوده‌ی پرسشنامه‌ی اولیه‌ی تحقیق بود که ۷۰ گویه را شامل می‌شد. از این تعداد ۳۷ گویه‌ی آن اختصاصاً به سنج‌های دینداری، ۲۷ گویه اختصاصاً به سبک‌های عشق‌ورزی مربوط می‌شد و بقیه مربوط به مشخصات فردی بود. مقدار آلفای کرونباخ به میزان ۰،۹۴۷ و ۰،۹۹۴ نشان داد که ۳۷ گویه مربوط به شاخص دینداری و ۲۷ گویه مربوط به سبک‌های عشق، از میزان پایایی و به عبارتی همسازی درونی بالایی جهت سنجش متغیرهای دینداری و عشق برخوردار بودند.

روش اجرا

برای اجرای پرسشنامه در مرحله‌ی اصلی گردآوری اطلاعات، از ۵ پرسشگر استفاده شده است. ابتداءً هریک

جدول ۱. ویژگی‌های توصیفی متغیرهای پژوهش				
متغیر	میانگین	انحراف معیار	چولگی	کشدگی
صمیمیت	۶۳/۴۱	۶/۱۹	۰/۱۲۳	-۰/۷۲۳
میل	۷۰/۸۳	۷/۸۲	۱/۲۹	۰/۱۲۰
تصمیم/تعهد	۶۵/۶۵	۶/۳۹	-۰/۷۸۹	-۰/۱۰۴
احساسات و عواطف دینی	۷۰/۷۹	۶/۶۲	۰/۲۹۳	-۰/۲۳۱
اعتقادات دینی	۸۲/۳۵	۷/۸۱	۰/۸۰۲	-۱/۰۰۲
اخلاق دینی	۷۵/۷۲	۵/۹۲	-۰/۶۲۱	۰/۱۲۸
مناسک جمعی دینی	۵۵/۵۳	۵/۱۶	-۱/۱۲۰	۰/۲۳۱
رفتارهای دینی واجد	۶۶/۳۲	۵/۲۴	-۰/۰۲۳	۰/۷۲۱
محرمات دینی	۶۰/۵۵	۵/۷۳	۰/۳۳۵	۰/۱۲۱
رفتارهای مستحبی دینی	۵۲/۹۲	۴/۴۸	-۰/۵۴۰	-۰/۴۲۰

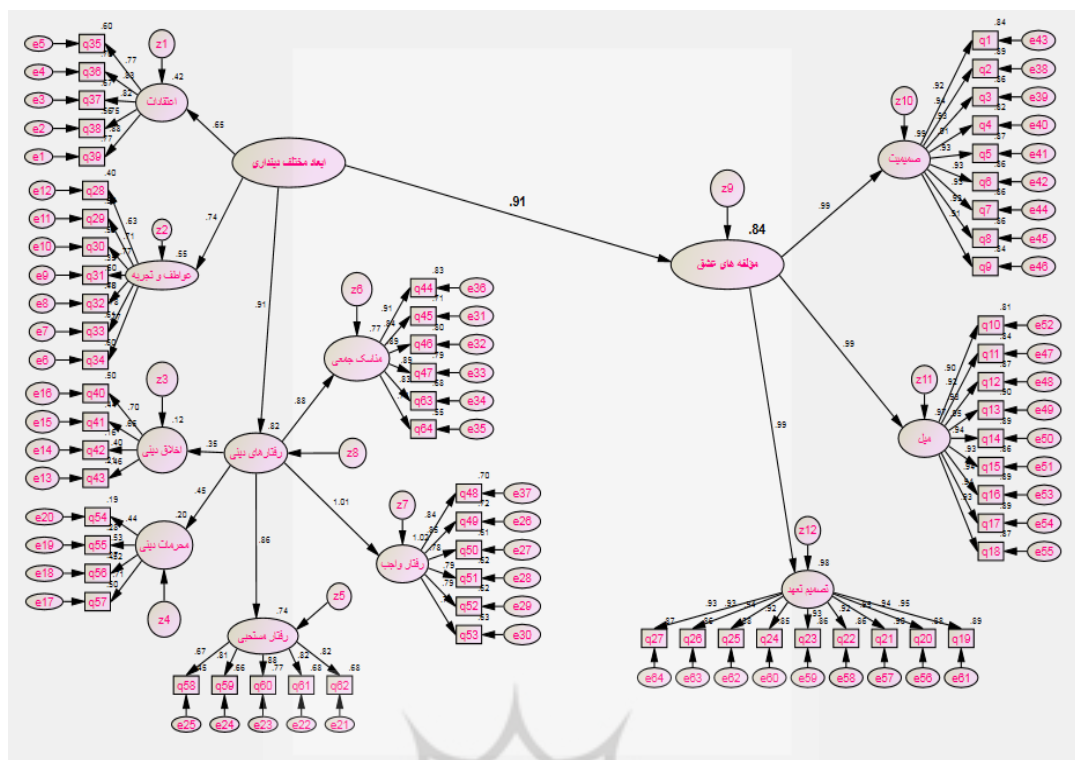
دینی) از نظر تأثیر بر سبک عشق‌ورزی، تفاوت معنادار وجود دارد؛ لازم است که کلیت مدل با استفاده از شاخص‌های برازش کلی تحلیل شود. به این منظور در ابتدا، شاخص‌های کلی برازش در قالب جدول مورد بررسی قرار گرفت. نتایج مربوط به شاخص‌های برازش مدل رابطه‌ی ابعاد مختلف دینداری با سبک عشق‌ورزی افراد، نشان می‌دهد که این مدل، دارای برازش مطلوب با داده‌ها می‌باشد.

در جدول فوق میانگین و انحراف معیار سبک‌های عشق‌ورزی و ابعاد مختلف دینداری نشان داده شده است. همچنین به منظور بررسی طبیعی بودن توزیع داده‌ها از شاخص‌های چولگی و کشیدگی استفاده گردید. با توجه به این که تمامی متغیرها این مقدار بین ۲ و -۲ به دست آمد، بنابراین داده‌های به دست آمده از توزیع طبیعی پیروی می‌کنند. قبل از آزمون فرضیه‌ی بین ابعاد مختلف دینداری (اعتقادات، رفتارها، تجربه و عواطف

جدول ۲. شاخص‌های نیکویی برازش مدل ابعاد مختلف دینداری با سبک عشق‌ورزی				
شاخص برازش	توضیحات	معیار قابل قبول	مدل ساختاری	
CMIN/DF	کای اسکور نسبی مدل	≤ 3	۲,۳۷	
CFI	شاخص برازش تطبیقی مدل	$\geq 0,90$	۰,۸۹	
PCFI	شاخص برازش تطبیقی مقتصد (ساده) مدل	$\geq 0,50$	۰,۸۶	
RMSEA	ریشه‌ی دوم میانگین مربعات خطای برآورد مدل	$\leq 0,08$	۰,۰۷	

در جامعه‌ی آماری، اثر قوی‌ای بر متغیر سبک عشق‌ورزی دارد.

همچنین، از شکل زیر چنین برمی‌آید که ابعاد مختلف دینداری با ضریب استاندارد ۰,۹۱ و ضریب تعیین ۰,۸۴

شکل ۱. مدل معادله ساختاری ابعاد مختلف دین‌داری و سبک عشق‌ورزی به همراه وزن‌های رگرسیونی

است؛ بنابراین، فرضیه‌ی بین ابعاد مختلف دین‌داری (اعتقادات، رفتارها، تجربه و عواطف دینی) از نظر تأثیر بر سبک عشق‌ورزی، تفاوت معنادار وجود دارد، تأیید می‌شود.

با توجه به نتایج جدول زیر و مقدار نسبت بحرانی آن، که بزرگتر از ۱٫۹۶ می‌باشد و همچنین، سطح معنی‌داری کوچکتر از ۰٫۰۵، می‌توان نتیجه گرفت که وزن رگرسیونی برآورد شده دارای تفاوت معنی‌دار با صفر

جدول ۳. نتایج مربوط به برآورد وزن رگرسیونی مدل پیش فرض

ضریب رگرسیونی	خطای استاندارد	نسبت	سطح
غیراستاندارد	رگرسیونی استاندارد	بحرانی	معناداری
استاندارد	(S.E.)	(C.R.)	(P)
۰٫۹۱	۰٫۰۹	۱۸٫۶۹	۰/۰۰۱
۱٫۷۵			

ابعاد مختلف دین‌داری --- سبک عشق‌ورزی

دل‌بستگی و رضایت جنسی در رضایت زناشویی با واسطه-گری عشق‌ورزی» که باهدف بررسی نقش سبک‌های دل‌بستگی و رضایت جنسی در رضایت زناشویی با واسطه‌گری عشق‌ورزی دانشجویان متأهل دانشگاه آزاد یزد و با روش نمونه‌گیری تصادفی انجام شد، به این نتیجه دست یافتند که؛ با توجه به اینکه رضایت جنسی یکی از عوامل مهم خوشبختی در زندگی زناشویی محسوب می‌شود و رضایت بخش نبودن آن احساس ناکامی را به همراه

بحث و نتیجه‌گیری

هدف این پژوهش، تبیین جامعه‌شناختی سبک‌های عشق‌ورزی و رابطه آن با دین‌داری در میان شهروندان تهرانی بود. نتایج به دست آمده در این پژوهش با یافته‌های مطالعات حسینی و علوی لنگرودی (۱۳۹۶)، کنعانی و محمدزاده (۱۳۹۵)، ویلانی و همکاران (۲۰۱۹) و کیم و هاتفیلد (۲۰۰۴) همسو بود. حسینی و علوی لنگرودی (۱۳۹۶)، در تحقیقی با عنوان «نقش سبک‌های

متفاوت، باهدف بررسی رابطه معنویت و دین‌داری با بهزیستی ذهنی (عملیاتی شده به‌عنوان رضایت از زندگی و تعادل بین عاطفه مثبت و منفی) و بررسی اینکه آیا تفاوت بر اساس وضعیت مذهبی افراد (مذهبی، غیرمذهبی، و نامشخص) انجام داده‌اند. داده‌های این پژوهش از ۲۶۷ بزرگ سال ایتالیایی جمع‌آوری شده است. به‌منظور آزمودن نقش معنویت (عملیاتی شده به‌عنوان هدف، درون، پیوند متقابل و متعالی) و دین‌داری (عملیاتی شده به‌عنوان سه بعد هویت دینی: تعهد، کاوش عمیق و بازنگری در تعهد) در بهزیستی ذهنی، دو مدل تحلیل مسیر، یکی برای هر پیش‌بینی کننده اجرا شده است. برای آزمون تغییر ناپذیری دو مدل در وضعیت مذهبی افراد، دو مدل چند گروهی اجرا شد. مدل‌های مربوط به معنویت بر روی کل نمونه مورد آزمایش قرار گرفتند و دریافتند که معنویت تأثیر مثبتی بر بهزیستی ذهنی دارد (به جز بعد ارتباط متقابل) و این رابطه تحت تأثیر وضعیت مذهبی فرد قرار نمی‌گیرد. مدل‌های مربوط به دین‌داری در عوض فقط بر روی مذهبی و نامطمئن مورد آزمایش قرار گرفتند و دریافتند که رابطه بین دین‌داری و بهزیستی ذهنی در سراسر وضعیت مذهبی تغییر می‌کند. به‌ویژه، تفاوت اصلی که ما دریافتیم این بود که تعهد هویت مذهبی به‌طور مثبت رضایت از زندگی را در بین مذهبی‌ها پیش‌بینی می‌کند، اما نه در بین افراد نامطمئن. نتایج پژوهش کیم و هانفیلد (۲۰۰۴) با عنوان، انواع عشق و رفاه ذهنی: یک مطالعه متقابل فرهنگی، نشان داد عشق شراکتی قوی‌ترین پیش‌بینی کننده رضایت از زندگی بود درحالی‌که عشق پرشور، قوی‌ترین پیش‌بینی کننده احساسات مثبت بود. همچنین بر اساس نتایج این پژوهش، بین مؤلفه‌های عشق (صمیمیت، شوریدگی و تعهد) با تداوم رابطه عاشقانه رابطه مثبت وجود دارد.

بر اساس نتایج پژوهش حاضر، دین‌داری در سطحی قوی بر روی سبک عشق‌ورزی اثر گذار بوده و علی‌رغم آنکه

خواهد داشت، لذا توجه به انطباق سبک‌های دل‌بستگی و سبک‌های عشق‌ورزی زنان باید در رأس برنامه‌های مشاوره‌های قبل از ازدواج قرار گیرد. نتایج پژوهش صبوری (۱۳۹۵) با عنوان «پیش‌بینی ملاک‌های همسرگزینی بر اساس نگرش به عشق و ویژگی‌های شخصیت خودشیفته و وابسته» که باهدف پیش‌بینی ملاک‌های همسرگزینی بر اساس سبک‌های نگرش به عشق و ویژگی‌های شخصیتی خودشیفته و وابسته، با روش پیمایشی از نوع مقطعی در میان دانشجویان مجرد دانشگاه‌های شهر تهران؛ انجام دادند، نشان داد که ویژگی‌های شخصیتی افراد و نوع نگرش آن‌ها به عشق در تعیین انتظار آن‌ها از ازدواج به‌طور معناداری نقش دارد. بدین معنی که؛ از آنجا که شخصیت افراد در کودکی و در رابطه با والدین آن‌ها شکل می‌گیرد، سبک عشق‌ورزی‌ای را در فرد به وجود می‌آورد که تا بزرگسالی تقویت می‌شود و مانند یک الگو انتظارات آن‌ها را از جنس مخالف شکل می‌دهد. کنعانی و محمدزاده (۱۳۹۵) در تحقیقی با عنوان «تماس‌های شبکه‌ای و تجربه عشق سیال: مطالعه کیفی دانشجویان دختر دانشگاه گیلان»، باهدف بررسی ویژگی‌ها و پیامدهای روابط بین دو جنس در فضای مجازی با استفاده از نظریه عشق سیال زیگمونت باومن، و با رویکرد کیفی و به شیوه بحث گروهی متمرکز؛ انجام دادند، دریافتند که رقیق بودن، سادگی و گمنامی در تماس‌های شبکه‌ای و همچنین آزادی که در فضای مجازی به دست می‌آورند باعث گرایش بیش از اندازه جوانان به اینترنت و دوستی‌های اینترنتی شده است. آن‌ها در عین آگاهی از پیامدهای منفی این تماس‌ها، مانند عدم اعتماد و عدم تعهد و ناپایداری این نوع روابط، اغلب نگرش مثبتی به روابط و دوستی‌های اینترنتی داشتند و حتی تمایل به ازدواج از طریق این رابطه‌ها نیز در بین آن‌ها دیده می‌شود. ویلانی و همکارانش (۲۰۱۹)، در پژوهشی با عنوان، نقش معنویت و دین‌داری در بهزیستی ذهنی افراد با جایگاه مذهبی

پیشنهاد می‌گردد از نتایج این پژوهش در طراحی کارگاه‌های آموزشی پیش و پس از ازدواج در راستای استحکام بنیان خانواده استفاده گردد. زیرا با افزایش میزان طلاق در سال‌های اخیر و آسیب‌های اجتماعی ناشی از آن، ارائه‌ی راهکارهای کاربردی در راستای استحکام بنیان خانواده، امری ضروری بوده و فقدان سیاست‌گذاری‌های مناسب در این امر، محسوس می‌باشد. باتوجه به اثرگذاری بالای اعتقادات، عواطف و احساسات دینی بر روی سبک عشق‌ورزی، پیشنهاد می‌شود به آگاهی بخشی از این دسته از ابعاد دینداری در میان نوجوانان و جوانان از طریق نهاد آموزش و پرورش، رسانه و سایر نهادهای جامعه‌اهتمام بیشتری گردد. معمولاً در پژوهش‌های اجتماعی، همیشه محدودیت‌های خاصی وجود دارد که در علوم دیگر کمتر مشاهده می‌شود. این مشکلات و محدودیت‌ها، از آنجا ناشی می‌شود که یک طرف مسأله همیشه انسان بوده و همانطور که می‌دانیم جمع‌آوری اطلاعات از انسان و رفتارهای او به جهت پیچیدگی امور و حساسیت خود نوع انسان در مقابل سؤالات نگرشی و نظرسنجی مشکلاتی را برای پژوهشگر ایجاد می‌نماید. همچنین انجام هر نوع پژوهش کاربردی به دلیل وجود شرایط اثرگذار، محدودیت‌هایی را برای پژوهشگر ایجاد می‌کند که غیر قابل کنترل می‌باشد.

موازن اخلاقی

در این پژوهش موازن اخلاقی شامل اخذ رضایت آگاهانه، تضمین حریم خصوصی و رازداری رعایت شد. با توجه به شرایط و زمان تکمیل پرسشنامه‌ها ضمن تأکید به تکمیل تمامی سؤالات، شرکت کنندگان در مورد خروج از پژوهش مختار بودند. پس از اتمام پژوهش گروه گواه نیز تحت مداخله قرار گرفتند.

تشکر و قدردانی

نویسندگان پژوهش حاضر بر خود لازم دانستند که از کلیه افرادی که در پژوهش شرکت نمودند، کمال تشکر و سپاس خود را ابراز نمایند.

مشارکت نویسندگان

نهاد دین در ایران امروز تحت‌الشعاع عرفی شدن قرار دارد، اما تأثیر خود را همچنان بر روی استحکام بنیان خانواده و عشق‌ورزی بین زوجین حفظ نموده است و میزان دین‌داری افراد بر سبک عشق‌ورزی آنان از تأثیر بالایی برخوردار می‌باشد؛ بدین معنی که هرچه افراد، دین‌دارتر باشند، در زندگی مشترکشان هم روابط عاشقانه آنان با همسرانشان از استحکام و پایداری بیشتری برخوردار است. در مورد رابطه اعتقادات دینی و سبک عشق‌ورزی نیز، در پژوهش اخیر نشان داده شد که اعتقادات دینی (اعتقاد به خدا، پیامبر، قرآن، روز قیامت و عدل الهی) با وجود فرآیند سکولار شدن دین، اثر قابل توجهی بر روی سبک عشق‌ورزی خانواده‌های امروزی جامعه ما دارد؛ به طوری که آن دسته از خانواده‌هایی که اعتقادات دینی متوسط و رو به بالا دارند، این سطح از اعتقادات در عشق‌ورزی و استحکام زندگی مشترک آنان تأثیر مثبتی دارد. همچنین در این پژوهش، مشخص گردید که عواطف و تجربه‌های دینی (توبه جهت جبران گناهان، احساس حضور خدا در زندگی، تنفر از توهین به پیامبر، شهادت در راه خدا، حساسیت به ادای فریضه نماز، رعایت حجاب) اثری قوی بر روی سبک عشق‌ورزی دارند؛ به طوری که افرادی با عواطف دینی بالاتر در زندگی مشترک خود از میزان عشق‌ورزی بیشتری برخوردار می‌باشند. از دیگر نتایج اخذ شده، تأثیرگذاری بالای پایبندی به شرکت در مناسک و رفتارهای دینی (نماز جماعت، نماز جمعه، برنامه‌های مذهبی مساجد، جلسات قرآن، جلسات دعا، شرکت در هیئت‌های مذهبی) بر روی سبک عشق‌ورزی می‌باشد. علی‌رغم آن که انتظار می‌رفت مدرنیته و تغییرات اجتماعی عصر جدید و عرفی شدن دین، سبب کاهش این بعد از دینداری شود، اما تحقیق حاضر ثابت کرد با وجود فرآیند جهانی شدن و عرفی شدن دین در جامعه ما حضور افراد در مناسک جمعی دینی موجبات استحکام در بنیان خانواده و ابراز عشق به همسر می‌گردد.

- mediation of love. *Social psychological studies of women*. 15(3), 165-188.
- Kamkari, K. (2011). *The psychology of love*. Tehran: Bal Publications.
- Kanani, M. A., & Mohammadzadeh, H. (2016). Network contacts and liquid love experience: a qualitative study of female students of Gilan University. *Iranian cultural research*. 9(1), 147-133.
- Kazemi, A., & Faraji, M. (2016). *Religiosity of Iranians (first wave)*. Tehran: Society and Culture.
- Kim, J. & Hatfield, E. (2004). Love types and subjective wellbeing: A cross – cultural study. *Social Behavior and Personality*. 32(2), 176.
- Rezazadeh, M. (2008). Explaining the dimensions of love based on attachment styles in married men and women in District 15 of Tehran. *Family Counseling Master's Thesis*. Allameh Tabatabaie University.
- Sabouri, N. (2016). Predicting the criteria of choosing a spouse based on the attitude towards love and the characteristics of narcissistic and dependent personality. *Master's thesis*. Higher education institutions - Tehran University of Science and Culture.
- Vali Beigi, M. (2007). Investigating the amount and type of love and its relationship with life satisfaction and mental health. *Master's thesis in the field of psychology*. Al-Zahra University. Tehran.
- Villani, Daniela & Angela Sorgente & Paola Iannello and Alessandro (2019). *The Role of Spirituality and Religiosity in Subjective Well-Being of Individuals With Different Religious Status*.://www.frontiersin.org/journals/psychology.
- Zarean, M., & Ameri, F. (2017). Family developments and rereading the meaning of love as rebellion in liberation (with emphasis on the movie "Scenes from a Marriage" by Ingmar Bergman). *Research Institute of Humanities and Cultural Studies. Culture special. Literature and art*, 69-95.
- همه نویسندگان این پژوهش در طراحی، مفهومی‌سازی، روش‌شناسی، گردآوری داده‌ها، تحلیل آماری داده‌ها، پیش‌نویس، ویراستاری و نهایی‌سازی نقش یکسانی داشتند.

تعارض منافع

بنا بر اظهار نویسندگان، این مقاله حامی مالی و تعارض منافع ندارد.

References

- حسینی، فخرالسادات؛ و علوی لنگرودی، سید کاظم. (۱۳۹۶). نقش سبک‌های دل‌بستگی و رضایت جنسی در رضایت زناشویی با واسطه‌گری عشق ورزی. *مطالعات اجتماعی روان‌شناختی زنان*. ۱۵(۳)، ۱۸۸-۱۶۵.
- رضازاده، معصومه. (۱۳۸۷). تبیین ابعاد عشق‌ورزی بر اساس سبک‌های دل‌بستگی در زنان و مردان متأهل منطقه ۱۵ شهر تهران. پایان‌نامه کارشناسی ارشد مشاوره خانواده. دانشگاه علامه طباطبایی.
- زارغان، منصوره؛ و عامری، پردیس. (۱۳۹۶). تحولات خانواده و بازخوانی معنای عشق به‌منزله شورش در رهایی (با تأکید بر فیلم «صحنه‌هایی از یک ازدواج ساخته اینگمار برگمان»). پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی. ویژه‌نامه فرهنگ. ادب و هنر، ۹۵-۶۹.
- صبوری، نادیا. (۱۳۹۵). پیش‌بینی ملاک‌های همسرگزینی بر اساس نگرش به عشق و ویژگی‌های شخصیت خودشیفته و وابسته. پایان‌نامه کارشناسی ارشد. مؤسسه‌های آموزش عالی - دانشگاه علم و فرهنگ تهران.
- کاظمی، عباس؛ و فرجی، مهدی. (۱۳۹۵). دین‌داری ایرانیان (موج نخست). تهران: جامعه و فرهنگ.
- کامکاری، کامبیز (۱۳۹۰). روانشناسی عشق. تهران: انتشارات بال.
- کنعانی، محمدمبین؛ و محمد زاده، حمیده (۱۳۹۵). تماس‌های شبکه‌ای و تجربه عشق سیال: مطالعه کیفی دانشجویان دختر دانشگاه گیلان. *تحقیقات فرهنگی ایران*. ۹(۱)، ۱۳۳-۱۴۷.
- ولی بیگی، میترا. (۱۳۸۶). بررسی میزان و نوع عشق و رابطه آن با رضایت از زندگی و سلامت روان. پایان‌نامه کارشناسی ارشد رشته روانشناسی. دانشگاه الزهرا. تهران.
- Hosseini, F.; & Alavi Lanegroudi, S. K. (2017). The role of attachment styles and sexual satisfaction in marital satisfaction through the